

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG PHÒNG, CHỐNG BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN BÌNH CHÁNH, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Nguyễn Văn Hiệp

Học viên cao học Trường Đại học Sài Gòn

Tóm tắt: Mặc dù đã đạt được những kết quả đáng khích lệ, tuy nhiên công tác quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở Huyện Bình Chánh còn một số mặt hạn chế như: Công tác quản lý chưa thực sự hiệu quả, công tác triển khai ngăn ngừa bạo lực học đường chưa đồng bộ, cơ chế chính sách để tổ chức các hình thức tư vấn tâm lý ngăn ngừa bạo lực học đường còn nhiều bất cập; công tác bồi dưỡng giáo viên để ngăn ngừa bạo lực học đường chưa tổ chức thường xuyên, nhận thức của CBQL trong tổ chức thực hiện ngăn ngừa bạo lực học đường trong nhà trường còn hạn chế,... dẫn đến tỷ lệ bạo lực học đường tăng lên hàng năm. Bài báo nêu tóm tắt kết quả nghiên cứu vấn đề này trên địa bàn Huyện Bình Chánh, TP Hồ Chí Minh.

Từ khóa: Phòng chống bạo lực học đường, Quản lý, Huyện Bình Chánh

MANAGEMENT OF SCHOOL VIOLENCE PREVENTION ACTIVITIES IN UPPER SECONDARY SCHOOLS IN BINH CHANH DISTRICT, HO CHI MINH CITY

Nguyen Van Hiep

Graduate Student – Saigon University

Abstract: Despite achieving encouraging results, the management of school violence prevention activities in Binh Chanh District still faces several limitations. These include ineffective management practices, lack of synchronization in implementing preventive measures, inadequate policies and mechanisms for organizing psychological counseling to prevent school violence, and insufficient teacher training programs, which are not conducted regularly. Additionally, school administrators' awareness of implementing violence prevention measures remains limited. As a result, the rate of school violence continues to rise annually. This article summarizes the research findings on the issue in Binh Chanh District, Ho Chi Minh City.

Keywords: school violence prevention, management, Binh Chanh District

Nhận bài: 19/04/2025

Phản biện: 21/05/2025

Duyệt đăng: 25/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những năm qua, ngành giáo dục&ĐT được sự chỉ đạo từ UBND Thành phố Hồ Chí Minh đã hết sức chú trọng công tác quản lý hoạt động giáo dục phòng ngừa bạo lực học đường ở các trường THPT huyện Bình Chánh. Mặc dù đã đạt được những kết quả đáng khích lệ, tuy nhiên công tác quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường còn một số mặt hạn chế như: Công tác quản lý chưa thực sự hiệu quả, công tác triển khai ngăn ngừa bạo lực học đường chưa đồng bộ, cơ chế chính sách để tổ chức các hình thức tư vấn tâm lý ngăn ngừa bạo lực học đường còn nhiều bất cập; công tác bồi dưỡng giáo viên để ngăn ngừa bạo lực học đường chưa tổ chức thường xuyên, nhận thức của CBQL trong tổ chức thực hiện ngăn ngừa bạo lực học đường trong nhà trường còn hạn chế,... dẫn đến tỷ lệ bạo lực học đường tăng lên hàng năm.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tóm lược cơ sở lý luận về quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường trung học phổ thông.

2.2.1. Khái niệm hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường trung học phổ thông

Bạo lực học đường là những hành vi cố ý, sử dụng vũ lực, quyền uy của học sinh hoặc giáo viên đối với những học sinh, giáo viên hoặc những người khác và ngược lại. Hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường trung học phổ thông là các hoạt động mà trường trung học phổ thông thực hiện nhằm phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn nguy cơ xảy ra và can thiệp, xử lý kịp thời khi xảy ra các hành vi hành hạ, đánh đập, xâm hại thân thể, sức khỏe, lăng mạ và xúc phạm danh dự... của HS trong môi trường học đường, gây tổn hại về thể chất và tinh thần cho HS. (My Giang Sơn, 2020)

2.2.2. Quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường trung học phổ thông

Theo tác giả Bùi Đức Tú, quản lý là hoạt động điều khiển bằng việc lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra của con người lên một hệ thống nhằm đạt được các mục tiêu đề ra của hệ thống đó (Bùi Đức Tú, 2025).

- Quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học

đường ở trường trung học phổ thông

Quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường THPT là tập hợp các tác động của chủ thể QL nhà trường (hiệu trưởng) đến hoạt động phòng, chống bạo lực học đường, thông qua các chức năng lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra công việc của các thành viên trong nhà trường, để đạt được mục tiêu phòng, chống bạo lực học đường mà nhà trường THPT đề ra.

2.2. Thực trạng hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông huyện Bình Chánh, Thành phố Hồ Chí Minh

- Thực trạng thực hiện các mục tiêu hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Qua khảo sát lấy ý kiến đánh giá nhận thức về mục tiêu hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT của CBQL;GV và HS đều đạt kết quả đồng ý. Đây là dấu hiệu tích cực giúp đội ngũ CBQL thực hiện các kế hoạch phù hợp trong hoạt động phòng, chống bạo lực học đường cho HS. Tuy nhiên, vẫn còn một số ý kiến đánh giá của đội ngũ CBQL, GV và HS đánh giá ở mức phân vân.

- Thực trạng thực hiện nội dung hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Kết quả khảo sát cho thấy: CBQL, GV, và HS đánh giá nhà trường đã thực hiện tốt hoạt động tuyên truyền về phòng, chống bạo lực học đường đối với tập thể sư phạm nhà trường, HS. Tuy nhiên với công tác tuyên truyền với CMHS và tuyên truyền đối với chính quyền địa phương và các cơ quan, tổ chức bên ngoài nhà trường thì lại được đánh giá ở mức thỉnh thoảng thực hiện.

- Thực trạng thực hiện hình thức hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Kết quả khảo sát HS cho thấy các hình thức phòng, chống bạo lực học đường đã được nhà trường và các thầy cô giáo quan tâm tuy nhiên so với thực tiễn của tình trạng bạo lực học đường hiện nay, mức độ quan tâm thường xuyên chiếm tỷ lệ chưa cao với điểm trung bình khảo sát ở 07 tiêu chí đạt điểm trung bình từ 2,03 đến 4,17 đạt mức độ hiếm khi thực hiện.

- Thực trạng thực hiện phương pháp hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Qua thực trạng hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT, ta rút ra kết luận

như sau: Trong quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT cần quan tâm hình thức hoạt động, ảnh hưởng rất lớn đến hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT vì thế các trường cần đa dạng hóa các hình thức tổ chức hoạt động phòng, chống bạo lực học đường; tập trung tăng cường bồi dưỡng năng lực tổ chức hoạt động phòng, chống bạo lực học đường cho đội ngũ GV và đồng thời cũng lồng ghép tích hợp nội dung phòng, chống bạo lực học đường vào các môn học, các hoạt động ngoại khóa thì việc giáo dục sẽ trở nên hiệu quả.

- Thực trạng các điều kiện hỗ trợ hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Đánh giá của CBQL và GV ở các trường THPT huyện Bình Chánh, TPHCM về tầm quan trọng của quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường là khá cao. Điều này đồng nghĩa với việc quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường của CBQL sẽ có những thuận lợi nhờ sự đồng thuận của đội ngũ CBQL, GV. Tuy nhiên tác giả nhận thấy rằng qua khảo sát 04 nội dung số người khảo sát phân vân chiếm số lượng tương đối nhiều.

- Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Qua kết quả khảo sát kết hợp với phỏng vấn thì việc xây dựng kế hoạch hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT huyện Bình Chánh, TPHCM chưa thực hiện tốt. Vì vậy, hiệu trưởng cần tăng cường xây dựng kế hoạch hoạt động phòng, chống bạo lực học đường, góp phần nâng cao chất lượng hiệu quả hoạt động giáo dục cho HS THPT trong giai đoạn hiện nay.

- Thực trạng tổ chức hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Qua kết quả khảo sát kết hợp với phỏng vấn thì việc tổ chức hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT cũng chưa thực hiện tốt.

- Thực trạng chỉ đạo hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Chỉ đạo hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT huyện Bình Chánh, TPHCM chưa thực hiện tốt. Vì vậy, hiệu trưởng cần có biện pháp tăng cường chỉ đạo hoạt động phòng, chống bạo lực học đường, nhằm huy động các nguồn lực trong và ngoài nhà trường phục vụ hoạt động đó, làm sinh động các hình thức phòng,

chống bạo lực học đường ở các trường THPT.

- Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông.

Qua kết quả khảo sát kết hợp với phỏng vấn thì việc kiểm tra, đánh giá hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT chưa thực hiện tốt.

- Thực trạng việc quản lý các điều kiện hỗ trợ hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông

Nhìn chung, việc QL các điều kiện hỗ trợ hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT huyện Bình Chánh, TPHCM chú ý và thực hiện. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện họ còn xem nhẹ và gặp nhiều khó khăn trong việc quản lý các điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện, các chế độ chính sách.

2.3. Biện pháp quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông huyện Bình Chánh, Thành phố Hồ Chí Minh

Biện pháp 1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ học sinh và học sinh về phòng, chống bạo lực học đường ở trường trung học phổ thông

Làm cho mọi người hiểu đúng đắn và thực hiện đầy đủ những quy định về quyền hạn, nhiệm vụ của CBQL, GV trong công tác giáo dục HS, từ đó, nâng cao nhận thức cho mọi người và xây dựng tinh thần hợp tác, cùng tích cực tham gia các hoạt động phòng, chống bạo lực học đường.

Tổ chức tuyên truyền bằng hình thức lồng ghép trong các phiên họp hội đồng GV hằng tháng, trong những phiên họp cha mẹ HS tại lớp vào đầu năm học, kết thúc học kì I và vào cuối năm học. Trong các phiên họp hội đồng GV của nhà trường, họp tổ GV chủ nhiệm lớp, họp cha mẹ HS tại lớp, hiệu trưởng cần chuẩn bị nội dung tuyên truyền về công tác phòng, chống bạo lực học đường để truyền đạt thật rõ ràng, ngắn gọn và dễ hiểu. Có thể những nội dung tuyên truyền này được in trên giấy và phát cho đối tượng được tuyên truyền. Có như vậy, GV, nhân viên được quán triệt sâu sắc, đầy đủ và nhận thức sẽ được nâng cao hơn.

Tăng cường tổ chức các hoạt động giao lưu, kết nghĩa với các đơn vị bạn để cùng trao đổi, chia sẻ, học hỏi kinh nghiệm tổ chức hoạt động phòng, chống bạo lực học đường cho HS. Qua việc tham gia các hoạt động như vậy sẽ bồi dưỡng kinh nghiệm, năng lực cho lực lượng và tạo hứng thú

học tập cho HS

Hằng năm, tạo điều kiện và cử giáo viên chủ nhiệm lớp tham gia Hội thi giáo viên chủ nhiệm giỏi các cấp; chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm, giáo viên bộ môn thực hiện công tác tuyên truyền trực tiếp tới HS, PHHS về ý nghĩa và nội dung của hoạt động phòng, chống bạo lực học đường thông qua quá trình dạy học và trong buổi họp phụ huynh.

Chỉ đạo Đoàn trường phối hợp với các Tổ chuyên môn, với Công đoàn nhà trường tổ chức tốt các hoạt động trải nghiệm, các hoạt động ngoại khóa nhằm tăng cường công tác phòng, chống bạo lực học đường cho HS. Tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề, các cuộc hội thảo... nhằm thảo luận, thống nhất về nội dung, vai trò và phương pháp phòng, chống bạo lực học đường cho HS.

Biện pháp 2. Xây dựng kế hoạch phòng, chống bạo lực học đường phù hợp với điều kiện của địa phương và của từng nhà trường

Trên cơ sở kế hoạch giáo dục phổ thông tổng thể do Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành, các trường xây dựng kế hoạch cụ thể nhằm chi tiết hóa các mặt hoạt động giáo dục cho học sinh phù hợp đặc điểm của từng khóa học, từng khối, từng lớp cụ thể.

Phân công nhiệm vụ cho từng bộ phận, cá nhân theo chức năng từng đơn vị tham gia cho học sinh từng tháng, từng học kỳ trong năm học. Các trường THPT nghiên cứu chủ trương chính sách của Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng như chính quyền địa phương liên quan đến vấn đề bạo lực học đường cho học sinh để lập kế hoạch trong cả năm học. Lập kế hoạch phòng, chống bạo lực học đường.

Biện pháp 3. Tổ chức và chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức phòng, chống bạo lực học đường

Hiệu trưởng nhà trường với vai trò là chủ thể QL tổ chức và chỉ đạo các lực lượng giáo dục trong nhà trường đổi mới phương pháp, hình thức phòng, chống bạo lực học đường.

Chỉ đạo phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để tổ chức các hoạt động ngoại khóa, hoạt động trải nghiệm như văn hóa, thể thao, vui chơi, giải trí cho HS trong nhà trường để qua mỗi hoạt động đó góp phần giáo dục đạo đức, lối sống cho các em. Tổ chức các hội thi: Thi tìm hiểu về phòng, chống bạo lực học đường; Thi văn nghệ, sáng tác văn thơ, vẽ tranh cổ động, tuyên truyền về phòng, chống bạo lực học đường, trình bày tiểu phẩm, đóng hoạt cảnh

tự biên tự diễn...

Biện pháp 4. Thiết lập mối quan hệ chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông

Đề tạo hành lang pháp lý cho các nguồn lực của xã hội đầu tư nhiều hơn vào giáo dục và đào tạo, đồng thời khuyến khích các cơ sở giáo dục công lập chủ động trong việc huy động, sử dụng hợp lý, hiệu quả các nguồn lực để nâng cao chất lượng giáo dục và giảm chi cho ngân sách nhà nước đồng thời giúp cho HS nghèo, HS vùng dân tộc thiểu số có cơ hội và điều kiện học tập tốt, những năm qua, Chính phủ và Bộ giáo dục & ĐT đã ban hành nhiều văn bản hướng dẫn về công tác xã hội hoá giáo dục; công tác phối hợp giáo dục trong các trường học

Biện pháp 5. Chú trọng kiểm tra, giám sát hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học phổ thông

Xây dựng tiêu chí đánh giá hiệu quả phòng, chống bạo lực học đường đối với các lực lượng giáo dục trong trường (GV chủ nhiệm lớp, tổ chức Đội...) và đối với HS. Đối với HS, đòi hỏi nhà trường phải có kế hoạch tìm hiểu về đặc điểm của HS trong nhà trường nhằm giúp GV nắm bắt được sở thích và nguyện vọng của HS. Từ đó GV có thể thiết kế những giờ học kết hợp giáo dục phòng,

chống bạo lực học đường phù hợp nhưng vẫn không kém phần sinh động và hiệu quả.

Biện pháp 6. Thành lập phòng tham vấn tâm lý hỗ trợ hoạt động phòng, chống bạo lực học đường trong xử lý nguy cơ bạo lực học đường và trong xử lý khi bạo lực học đường thật sự xảy ra

Xã hội phát triển, tình hình hội nhập kinh tế, văn hóa thế giới cũng ảnh hưởng tới từng gia đình, từng thành viên trong xã hội đặc biệt lứa tuổi HS phổ thông rất nhạy cảm với các vấn đề xã hội, tác động trực tiếp đến đời sống tâm lý, tình cảm của các em. Phòng tham vấn tâm lý học đường được thành lập nhằm tư vấn, chia sẻ, gỡ rối cho học sinh

III. KẾT LUẬN

Trên cơ sở lý luận và thực tế khảo sát thực trạng quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường THPT huyện Bình Chánh, TPHCM đã cho ta thấy: HT các trường đã chú trọng thực hiện các chức năng QL (lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra) đối với cả 3 hoạt động phòng, chống bạo lực học đường.

Trên cơ sở lý luận và thực trạng quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở các trường THPT huyện Bình Chánh, TPHCM, luận văn đề xuất các biện pháp quản lý có mối quan hệ chặt chẽ, tác động lẫn nhau. Do đó, phải thực hiện chúng một cách đồng bộ, nhất quán trong suốt quá trình quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam khóa XI (2013). *Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Nghị quyết số 29-NQ/TW ban hành 04/11/2013*. Hà Nội.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017b). *Chương trình hành động phòng, chống bạo lực học đường trong các cơ sở giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông và giáo dục thường xuyên giai đoạn 2017-2021*. Quyết định số 5886/QĐ-BGDĐT ngày 28/12/2017

Bùi Đức Tú (2025). *Quản lý nhà nước về giáo dục. Giáo trình mã số: GT 2023-06*. Trường Đại học Sài Gòn

Mỵ Giang Sơn (2020). *Quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường phổ thông*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam. Số 26 tháng 02/2020, tr.14-